

המחלקה לחינוך וקהילה*

שנתון תשע"ז

המחלקה לחינוך וקהילה*

ראש המחלקה

ד"ר דורית אלט

חברי סגל במחלקה

פרופ' נירית רייכל

חברי סגל במכללה

פרופ' סיביל היילברון, ד"ר יריב איצקוביץ', ד"ר מירן בוניאל ניסים, ד"ר שמשון ביכלר, ד"ר רבקה בר-דוד, ד"ר ריקי גליה, ד"ר מאיה מלצר גבע.

מורים מן החוץ

ד"ר גבי אסם, ד"ר ניבה דולב, ד"ר אסתר דרור, ד"ר ורד האס, ד"ר עודד כהן, ד"ר ליאור מאירי, ד"ר מוחמד סואעד, ד"ר אורית פישר-שלם, ד"ר שרה פרזנטי-מור, ד"ר דורית שובל, גבי שרה אתנס העליון, מר אילון סלוס, גבי כנרת ענתר ומר יואל שפרן.

מרכזת המחלקה

גבי אדווה גדליה

טל': 04-6653820

פקס: 077-5653757

שעות קבלה ומענה טלפוני: ימים א'-ה' 00:00-13:30, 00:00-12:30

Email: adva@kinneret.ac.il

מיקום: בניין ע"ש אחי רכוב, קומה שלישית.

*** התואר מותנה באישור המועצה להשכלה גבוהה**

תכנית הלימודים לתואר במחלקה לחינוך וקהילה תשע"ז

ה – הרצאה, ת – תרגיל, ס – סדנא, נ"ז – נקודות זכות, ש"ס – שעות סמסטריאליות

שנה א'

קוד הקורס	שם הקורס	ה	ת	נ"ז
61005	מבוא לפסיכולוגיה א'	2	1	2.5
61007	מבוא לפסיכולוגיה ב'	2	1	2.5
41005	מבוא לסוציולוגיה א'	2	1	2.5
41007	מבוא לסוציולוגיה ב'	2	1	2.5
12000	מבוא לסטטיסטיקה א'	2	1	2.5
12001	מבוא לסטטיסטיקה ב'	2	1	2.5
62001	מבוא לפסיכולוגיה חברתית א'	2		2
62002	מבוא לפסיכולוגיה חברתית ב'	2		2
61011	מערכת החינוך בישראל א'	2		2
61012	מערכת החינוך בישראל ב'	2		2
61013	גישות פילוסופיות לחינוך א'	2		2
61014	גישות פילוסופיות לחינוך ב'	2		2
61017	חינוך בין הפורמאלי לבלתי פורמאלי בקהילה א'	2		2
61023	חינוך בין הפורמאלי לבלתי פורמאלי בקהילה ב'	2		2
61018	היבטים מגדריים בחינוך	2		2
61019	קריאה וכתובה מדעית	2	1	2.5
61015	יישומי מחשב	4		2
סה"כ שנה א'				37.5

שנה ב'

קוד הקורס	שם הקורס	ה	ת	נ"ז
42011	החברה הישראלית א'	2		2
42012	החברה הישראלית ב'	2		2
62003	קהילה, קהילות, קהילתיות א'	2		2
62004	קהילה, קהילות, קהילתיות ב'	2		2
62011	שיטות מחקר והערכה איכותניות	2	1	2.5
62007	שיטות מחקר כמותיות א'	2	1	2.5
62009	שיטות מחקר כמותיות ב'	2	1	2.5
62005	דרכים ותוכניות בהוראה ובחינוך א'	2		2
62006	דרכים ותוכניות בהוראה ובחינוך ב'	2		2
62023	פסיכולוגיה התפתחותית א'	2		2
62024	פסיכולוגיה התפתחותית ב'	2		2
62014	חינוך ופוליטיקה	2	1	2.5
62015	משפחה וחינוך בעידן המידע	2		2
62016	מעורבות הורים בחינוך	2		2
64001	יסודות ההדרכה של ילדים ונוער	2		2
62017	מנהיגות וקהילה בחינוך	2		2
62018	היבטים כלכליים בחינוך	2		2
62020	חינוך וריבוד חברתי	2		2
63002	פרו סמינר סוגיות של מדיניות חברתית בישראל	2		2

2		2	פרו סמינר שוליות גורמי סיכון ועבריינות נוער	64005
42	4	40		סה"כ שנה ב'

שנה ג'

קוד הקורס	שם הקורס	ה	ת	נ"ז
63005	סולידריות בקהילה הטרוגנית	2		2
63006	תרבות, ריבוי תרבויות ורב תרבותיות	2		2
63007	חינוך לאזרחות דמוקרטית	2		2
63008	אתיקה ואחריות חינוכית בחינוך	2		2
63009	היבטים משפטיים בחינוך	2		2
62013	קהילה וחינוך במגזר החרדי	2		2
62022	קהילה וחינוך במגזר הערבי בישראל	2		2
62021	יחסי גומלין, קהילה, מסגרת חינוכית ומשפחה	2		2
63001	סמינר עיוני שילוב "האחר" בחינוך ובקהילה	2		6
64002	סדנא פיתוח תכניות הדרכה	2		1
63003	סמינר מחלקתי הלכה ומעשה בחינוך וקהילה	2		2
63004	סדנא התנסות בשדה החינוך קהילתי	3.5		3.5
64003	צופיות סיירות והגנת הסביבה	2		2
64004	סמינר מחקרי בהרחבה יישומית תרבויות ותנועות נוער	2		6
6500	קורסי בחירה	2		4
	סה"כ שנה ג'	31.5		40.5
	סה"כ בתואר			120 נ"ז

קורסי בחירה בתוכנית הלימודים

קוד הקורס	שם הקורס	ה	נ"ז
65002	טכנולוגיות במערכות חינוך וקהילה	2	2
65005	קהילה וחינוך בקיבוץ	2	2
65007	יצירה, אומנות וחינוך	2	2
65009	הערכה חלופית של השגים בחינוך	2	2

B.A בחינוך וקהילה

התוכנית המוצעת היא ראשונה מסוגה בארץ לתואר ראשון המתמקדת במפורש על קשרי הגומלין בין חברה וחינוך ברמת הקהילה. התוכנית מתייחדת בגישה אינטר-דיסציפלינארית המשלבת בין יסודות פילוסופיים, סוציולוגיים, ופסיכולוגיים-חברתיים של החינוך לבין המבנה החברתי והמוסדי של הקהילה. התוכנית מכוונת לשילוב אמיץ בין הקניית דעת עיונית בתחומי החינוך והקהילה לבין פיתוח אוריינטציות תפקידיות-יישומיות לפעילות קהילתית בקווי התפר שבין חינוך וקהילה.

מטרות התוכנית

היבט העיוני - מחקרי

- הקניית תשתית של דעת אינטר-דיסציפלינארית -- פילוסופית-היסטורית, סוציולוגית, פסיכולוגית-חברתית, וארגונית, בנושאי החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ובנושא הקהילה והקהילתיות ושילובם הסינרגטי.
- הכוונת דעת זו להכרה ולהבנה של המטרות, ההקשרים החברתיים, המהויות, המבנים והצרכים של מערכות חינוך, השכלה ותרבות בקהילות.
- פיתוח הבנה ורגישויות לסוגיות האינטגרציה של קהילות רב-גיליות, רב-תרבותיות והטרוגניות מבחינה סוציו-אקונומית, והקניית מודעות לאופני הטיפול בהעצמת הלכידות של קהילות כאלה, בדגש על הבעייתיות החברתית והכלכלית של קהילות בפריפריה הישראלית.
- פיתוח יכולות בסיסיות של מחקר עיוני ויישומי במערכות של חינוך וחברה בקהילה.
- הקניית בסיס איתן ללימודי המשך ולימודי תואר שני בתחומי החינוך והקהילה ובתחומים קרובים לאלה.

היבט היישומי-תפקידי

- העמדת הפעילות החינוכית והחברתית בקהילות כאתגר למנהיגות מקומית, חברתית ופוליטית, וכשדה של תעסוקה מעניינת, ערכית ותורמת לחברה הישראלית.
- פיתוח אוריינטציה יישומית והקניית יסודות של כלים מקצועיים למילוי תפקידים במנהלי החינוך והתרבות הקהילתיים, במתנ"סים, בעמותות הפועלות במגזרי החינוך, החברה והתרבות בקהילה, ובמסגרות אחרות של פעילות חברתית בקהילה. וזאת בשני כיוונים:
- פעילות בקרב ילדים ובני נוער. הדרכה של ילדים ובני נוער, ארגון פעילויות וחוגי העשרה עבורם, פעילות בקרב נוער שוליים, מניעת אלימות וריסון התנהגות אי-סוציאלית, והכוונה של בני נוער לפעילויות למען החברה, להגנת הסביבה ולהתנדבות לשירותים קהילתיים.
- פיתוח, הפעלה וניהול של מיזמי חינוך ותרבות בקהילה. הפעלה וניהול של פעילויות תרבות לכלל הקהילה, ארגון חגים וטכסים קהילתיים, הפעלה של חוגי הורים, פעולות סיוע לקבוצות בעלות צרכים מיוחדים, פעולות לקליטתם החברתית של תושבים חדשים בקהילה, וארגון חוגי לימוד ופעילויות פנאי למבוגרים ולקשישים.

מבנה תכנית הלימודים

התוכנית בנויה מ 120 נ"ז שהן 60 שעות שבועיות סמסטריאליות המתפרשות על פני 6 סמסטרים (כ 20 נ"ז לסמסטר) ובסה"כ 3 שנים (לא כולל לימודי אנגלית). התכנית כוללת: לימודי מיומנויות מחקריות ותשתית, לימודי חובה ייעודיים, הרחבות יישומיות, וקורסי בחירה.

קורסי חובה שנה א'

מבוא לסטטיסטיקה א'+ב'

הקניית ידע במושגי יסוד בסטטיסטיקה ולימוד סוגים שונים של ניתוחים סטטיסטיים בסיסיים. הקורס יכלול מושגים ושימושים בסיסיים בסטטיסטיקה תיאורית והיסקית תוך בחינת היישומים הספציפיים של ניתוחים סטטיסטיים למחקר הפסיכולוגי על היבטיו השונים. יושם דגש על עקרונות החשיבה הסטטיסטית בכלל והרלוונטיות שלה למחקר הפסיכו-חברתי בפרט.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 12000 גב' אוקסנה ג'וזיקר ב' 14:00-15:30

ב' 12001 גב' אוקסנה ג'וזיקר ב' 14:00-15:30

מבוא לסטטיסטיקה א'+ב'

2 ש"ס / 1 נ"ז / ת' / 60

א' 61021 גב' אוקסנה ג'וזיקר ב' 16:00-16:45 או 17:00-17:45 או 18:00-18:45

ב' 61022 גב' אוקסנה ג'וזיקר ב' 16:00-16:45 או 17:00-17:45 או 18:00-18:45

מבוא לפסיכולוגיה א'+ב'

קורס שנתי אשר מהווה את שער הכניסה אל העולם המגוון והמרתק של הפסיכולוגיה. בקורס זה יכיר הסטודנט את עולם הפסיכולוגיה על שני ענפיה המרכזיים (הענף המחקרי והענף הטיפולי) ואת הרעיונות, המושגים והדילמות המרכזיות המלוות אותם. בין הנושאים שילמדו בקורס זה הם: שיטות מחקר בפסיכולוגיה, פסיכולוגיה פיזיולוגית, תהליכים קוגניטיביים, פסיכולוגיה התפתחותית, אישיות, פסיכופתולוגיה, סוגיות במדידה והערכה ועוד.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 61005 דר' דורית שובל א' 10:00-11:30

ב' 61007 דר' דורית שובל א' 10:00-11:30

מבוא לפסיכולוגיה א'+ב'

2 ש"ס / 1 נ"ז / ת' / 60

א' 61006 מר יואל שפרן א' 08:00-08:45 או 09:00-09:45

א' 61006 מר יואל שפרן ב' 09:00-09:45

ב' 61008 מר יואל שפרן א' 08:00-08:45 או 09:00-09:45

ב' 61008 מר יואל שפרן ב' 09:00-09:45

מבוא לסוציולוגיה א'+ב'

השיעור מיועד לפתוח צוהר אל מגוון הנושאים, התיאוריות והמושגים בהם עוסקת הדיסציפלינה. הקורס יקנה לסטודנטים את יסודות הסוציולוגיה, הרקע ההיסטורי להתפתחותה, מהות החשיבה הסוציולוגית, המושגים והתיאוריות הבסיסיות, שיהוו את התשתית להמשך הלימוד בתחום ידע זה. מטרת הקורס לעודד בקרב הסטודנטים חשיבה מגוונת ופלורליסטית, דרכה ניתן להסביר אירועים מזוויות פרדיגמטיות שונות, כמו גם חשיבה סוציולוגית ביקורתית ואנליטית.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 61001 דר' אורית פישר-שלם א' 12:00-13:30 (עודכן ב18/7/16)

ב' 61003 דר' אורית פישר-שלם א' 12:00-13:30 (עודכן ב18/7/16)

מבוא לסוציולוגיה א'+ב'

2 ש"ס / 1 נ"ז / ת' / 60

א' 61002 גב' שרה אתנס העליון א' 08:00-08:45 או 09:00-09:45 או ב' 09:00-09:45

ב' 61004 גב' שרה אתנס העליון א' 08:00-08:45 או 09:00-09:45 או ב' 09:00-09:45

פסיכולוגיה חברתית א'+ב'

הכרות עם תחום הפסיכולוגיה החברתית, הגדרת התחום המדעי. הבנת הגורמים המשפיעים על התנהגות חברתית וחשיבה חברתית, כולל תהליכים קוגניטיביים, תרבות, סביבה וכן גורמים ביולוגיים. הקורס יסקור תיאוריות קלאסיות בצד תיאוריות עדכניות וינתן דגש מיוחד על מחקרים חדשים. תינתן תשומת לב מיוחדת לחשיבות המחקר בהשפעות חברתיות על הפרט להגברת המודעות לדרכים שבהן ניתן לנצל את הידע בפסיכולוגיה וחשיבה חברתית לפתרון בעיות.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 62001 דר' דורית שובל א' 30:15-00

ב' 62002 דר' דורית שובל א' 30:15-00

מערכת החינוך בישראל א'+ב'

הקורס מזמן הכרות עם מערכת החינוך הישראלית על מורכבותה ובעיותיה. עם התולדות והמבנה של המערכת, עם הבעיות הדילמות, המתחים והקונפליקטים הכרוכים בה, ועם המגמות והשינויים במדיניות החינוך.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 61011 פרופ' נירית רייכל ב' 30:13-00

ב' 61012 פרופ' נירית רייכל ב' 30:13-00

גישות פילוסופיות לחינוך א'+ב'

הקורס דן בגישות פילוסופיות לחינוך על ציר הזמן. בין מטרותיו: לפתוח צוהר לדיאלוג בין פילוסופיה לבין החינוך ולמשמעותו להתפתחות החברה והחינוך. להכיר ולנתח באופן ביקורתי מושגים ורעיונות פדגוגיים של אסכולות פילוסופיות העומדות מאחורי (ובמרכז) המעשה החינוכי של היום. לדון בגישות פילוסופיות שונות לשאלות מהותיות בחינוך, כמו: מטרות החינוך; הזכות והחובה לחנך וגבולותיהן; פרט, חברה ותרבות בחינוך; חינוך, ערכים, אידיאולוגיה ופוליטיקה; אוטונומיה, סוציאליזציה ואינדוקטרינציה בחינוך; חינוך, קונפורמיות, ביקורתיות; חינוך 'מסורתי' וחינוך 'פרוגרסיבי'; חופש וגבולות בחינוך; אוניברסליזם הומניסטי לעומת פרטיקולריזם לאומי בחינוך; חינוך, מוסר אישי וצדק חברתי; הממד הפרקטי (מקצוע) לעומת הממד האינטלקטואלי (דעת לשמה) בחינוך; מצוינות מול שוויון בחינוך.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 61013 פרופ' נירית רייכל ב' 30:11-00

ב' 61014 פרופ' נירית רייכל ב' 30:11-00

חינוך בין הפורמאלי לבלתי פורמאלי בקהילה א'+ב'

הכרות עם השדה של החינוך הבלתי-פורמאלי על-פי הבחנות צורניות ומוסדיות. העמדה של החינוך הבלתי פורמאלי, מעבר לגווניו השונים, כמודל חינוכי ייחודי העומד למול החינוך הפורמאלי, על יתרונותיו וחסרונותיו. השוואה של החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי כשני מודלים מובחנים של חינוך, דיון בניגודים ביניהם ובאפשרויות ההשלמה ביניהם. בחינת תהליכים של דה-פורמליזציה בחינוך הבית ספרי המושפעים מאימוץ רעיונות של הפדגוגיה הפרוגרסיבית, ודיון בגבולות (מגבלות) הדה-פורמליזציה.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 61017 פרופ' נירית רייכל ד' 30:11-00

ב' 61023 פרופ' נירית רייכל ד' 30:11-00

היבטים מגדריים בחינוך

מגדר, האופן בו אנו מפרשים את ההבדלים בין גברים ונשים – הינו קריטריון מארגן מרכזי של החיים החברתיים של יחידים (מערך הזדמנויות, חסמים זהויות) ומשפיע בכל המוסדות החברתיים (פוליטיים, כלכליים ותרבותיים). במסגרת הקורס: נעסוק בקשר בין חינוך למגדר

ונפרוש גישות פרשניות שונות לניתוח היבטים מגדריים במערכת החינוך. נבחן כיצד משקפת מערכת החינוך את מבנה הכוח המגדרי בחברה וכיצד היא משמרת אותו. נציג תהליכים ומנגנונים הפועלים להנצחת חלוקת התפקידים המגדרית ופערי הכוח הקשורים אליה. נדון בקשרים הגלויים והסמויים בין החינוך לבין עיצוב הזהות המגדרית.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 61018 דר' אסתי דרור א' 30 16:00-17:30

קריאה וכתובה מדעית

הקורס נועד להקנות לסטודנט את הכלים הבסיסיים הנחוצים לו על-מנת להתמצא בעולם האקדמי, תוך דגש על בניית רציונל מדעי החל מגיבוש שאלת המחקר ועד לתוצר הסופי שהוא כתיבת עבודה אקדמית בפורמט של מאמר אקדמי. הליך הכתיבה האקדמית כולל בתוכו איתור יעיל של מקורות מידע מהימנים, קריאה ביקורתית של מקורות המידע וארגון הידע לכדי מאמר מדעי. במסגרת הקורס הסטודנטים ילמדו להכיר את ספריית המכללה ואת מאגרי המידע המקוונים, הסטודנטים יכירו ויתרגלו את כללי הרישום הביבליוגרפי המדעי ואת עקרונות הכתיבה המדעית.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 61019 מר אילון סלוס ד' 30 14:00-15:30

ב' 61019 מר אילון סלוס ד' 30 14:00-15:30

קריאה וכתובה מדעית

1 ש"ס / 0.5 נ"ז / ת' / 60

א' 61020 מר אילון סלוס ד' 45 16:00-16:45

ב' 61020 מר אילון סלוס ד' 45 16:00-16:45

ישומי מחשב

הקניית ידע בסיסי בשימוש במחשב, ובשימוש בתוכנות: POWER, EXCEL, WORD, SPSS, POINT. ביצוע ניתוחים סטטיסטיים וגרפיים באמצעות ה-SPSS. ילמדו המבחנים הסטטיסטיים

הבאים: מבחן T חד מדגמי, מבחן T דו מדגמי למדגמים בלתי תלויים, מבחן T דו מדגמי למדגמים תלויים, מתאם פירסון, מתאם ספירמן, חי בריבוע לטיב התאמה, חי בריבוע לאי תלות, ניתוח שונות חד כיווני, ניתוח שונות דו כיווני, רגרסיה פשוטה, רגרסיה מרובה.

4 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ש' 61015 מר אילון סלוס א' 30 08:00-09:30 + א' 30 16:00-17:30 או (עודכן בתאריך 7/8/16)

ש' 61015 מר אילון סלוס ב' 30 16:00-17:30 או (עודכן בתאריך 7/8/16)

ש' 61015 מר אילון סלוס ד' 30 08:00-09:30

קורסי חובה שנה ב'

קהילה, קהילות, קהילתיות א'+ב'

הקורס מכוון לפתח הבנה של מהויות הקהילה ומשמעותה לחברה ולפרט. נבחן היבטים שונים של מושג הקהילה והקהילתיות, תהליכים בהיווצרותן של קהילות וכן תיבחן הוויית ה"קהילתיות" ומדוע היא נתפסת כיסוד מרכזי בחיים הדמוקרטיים. נציג סוגים שונים של קהילות, את מניעי הקמתן, פיתוחן או שקיעתן. ננתח את תפקידה של המנהיגות הקהילתית בעיצוב הקהילה ונבחן סוגי שותפויות פנים קהילתיות והסיבות לקיומן. דגש מיוחד יושם על סוגי קהילות חדשות כגון נוער הגבעות, קהילות שיתוף עירוניות, קהילות וירטואליות ועוד. הסטודנטים יוכלו להתייחס ולנתח את קהילות השיוך שלהם. ההתמודדות עם שאלות הנוגעות לאופיה ולתפקידה של הקהילה בחברה בת זמננו תאפשר הבנה טובה יותר של תהליכים חברתיים הקורים בד בבד עם תהליכי המודרניזציה והתפרקות החברה המסורתית.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 62003 דר' ליאור מאירי א' 11: 30-10: 00

ב' 62004 דר' ליאור מאירי א' 11: 30-10: 00

דרכים ותוכניות בהוראה ובחינוך א'+ב'

הקורס דן בהוראה ובלמידה הגדרותיהן, מהותן ובדרכים ליישומן. בין מטרות הקורס להכיר, להבין ולהעריך תיאוריות ומושגים בסיסיים בתורת החינוך, ההוראה והלמידה, תפיסות שונות של מטרות ההוראה והלמידה והשפעותיהן, תרבות בית-ספר והשפעתן על ההוראה והלמידה וסביבות למידה שונות והשפעתן על ההוראה והלמידה.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 62005 פרופ' נירית רייכל ד' 17: 30-16: 00

ב' 62006 פרופ' נירית רייכל ד' 17: 30-16: 00

חינוך ופוליטיקה

מטרת הקורס להבין את מקומו של החינוך הממוסד בנושא בסדר היום הפוליטי של המדינה וכזירה למאבקים פוליטיים, פרלמנטריים וחוף-פרלמנטריים, בהיותו התערבות מאורגנת בחיים החברתיים. להבין את הממדים והמשמעויות הפוליטיים של המעשה החינוכי במיקוד על המאפיינים והמשמעויות הפוליטיים של תוכניות הלימודים הגלויה והסמויה ושל הפדגוגיה המופעלת בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, כגורמים העוסקים בהקניית ערכים ובהעברת מורשת תרבות לצעירים אזרחי העתיד.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 62014 דר' שמשון ביכלר ד' 15: 30-14: 00

חינוך ופוליטיקה

1 ש"ס / 0.5 נ"ז / ת' / 60

א' 62025 גב' שרן אתנס העליון ב' 10: 45-10: 00 או 11: 45-11: 00

החברה הישראלית א'+ב'

מטרת הקורס להקנות ידע והבנה סוציולוגית ביחס לאירועים ותהליכים שהובילו לעצובה של החברה הישראלית. הקורס יתאר ויעריך את תרומתן של העליות השונות, המאבקים הפנימיים והחיצוניים בחברה היישובית והדרך לכינון המדינה. השערים הפנימיים, המלחמות ותוצאותיהן והופעתם של זרמים חדשים בחברה האזרחית והפוליטית יזכו לתשומת לב מיוחדת.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 42011 דר' ריקי גליה ד' 11: 30-10: 00

ב' 42012 דר' ריקי גליה ד' 11: 30-10: 00

פסיכולוגיה התפתחותית א'+ב'

בקורס נדון בשאלות המרכזיות העומדות כיום בפני חוקרי ההתפתחות האנושית. בקורס תיסקר ההתפתחות האנושית, מהתעברות ועד תקופת ההתבגרות. הקורס יעסוק בהתפתחות הפיזית,

חושית, קוגניטיבית, רגשית וחברתית, מנקודות מבט מחקריות ותיאורטיות. שאלות מרכזיות יתמקדו בגורמים המשפיעים על התפתחות, יחסי גומלין בין תורשה וסביבה, משפחה ותרבות, תחומי ההתפתחות בינם לבין עצמם, והשוואות בין תיאוריות בתחום.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 62023 דר' ניבה דולב א' 14:00-15:30

ב' 62024 דר' ניבה דולב א' 12:00-13:30

שיטות מחקר כמותיות א'+ב'

הקורס יעסוק בהקניית מושגי יסוד בשיטות מחקר במדעי ההתנהגות: מערכי מחקר, שיטות דגימה, תקיפות ומהימנות, פיתוח חשיבה מחקרית ביקורתית, הכרת מבנה העבודה המחקרית והדו"ח המחקרי ואתיקה במחקר.

4 ש"ס / 4 נ"ז / ה' / 60

א' 62007 דר' ליאור מאירי א' 08:00-09:30

ב' 62009 דר' ליאור מאירי ב' 08:00-09:30

שיטות מחקר כמותיות א'+ב'

2 ש"ס / 1 נ"ז / ת' / 60

א' 62008 גב' כנרת ענתר ב' 10:00-11:45 או 11:00-11:45

ב' 62010 גב' כנרת ענתר ב' 10:00-11:45 או 11:00-11:45

שיטות מחקר והערכה איכותניות

לפתח את היכולת להתבונן ולנתח בגישה איכותית התנהגויות אנושיות אותנטיות. לרכוש כלים לתיעוד, זיהוי, אבחון ופירוש של המורכבות הרבה של התנהגויות אנושיות. להיחשף ולהכיר מאפיינים מרכזיים של גישת המחקר האיכותי, תוך הבנת ייחודו לעומת גישות מחקריות אחרות. להכיר מספר מחקרים שנערכו בישראל בגישת המחקר האיכותי. להתנסות בבחירת בעיית מחקר, בניסוח מטרות ושאלות מחקר, ביצוע תצפיות וראיונות אתנוגרפיים, בניתוח אינדוקטיבי של נתונים, בהצגת ממצאים ובפרשנות על הממצאים.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 62011 דר' מאיה מלצר- גבע ב' 12:00-13:30

שיטות מחקר והערכה איכותניות

1 ש"ס / 0.5 נ"ז / ת' / 60

א' 62012 גב' שרה אתנס העליון א' 12:00-13:45 או 13:00-13:45

משפחה וחינוך

הקורס יעסוק במקום המשפחה בתהליך החינוכי שעוברים ילדיה במבט היסטורי ועכשווי ובמבט רב-תחומי – סוציולוגי, פסיכולוגי-חברתי, פוליטי, פילוסופי, משפטי וכלכלי. הקורס נועד לעורר ולפתח בתלמידים הכרה במורכבותה של הזיקה בין משפחה לחינוך בהקשר הקהילתי, ולסייע להם לגבש עמדות בהיבטים שונים שלה. זאת, בנקודת זמן שבה הוריהם כבר אינם מעורבים בחינוכם, והם עצמם, ברובם, עדיין אינם מעורבים בחינוכם של ילדים משלהם.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 62015 דר' דורית אלט ד' 18:00-19:30

מעורבות הורים בחינוך

מטרת הקרוס לבחון תרומות אפשריות של מעורבות ההורים בחינוך ילדיהם כדרך ליצירת אווירת אמון בינם לבין בית הספר וצוות המורים וכמימוש האחריות המשותפת להורים ולמורים לרווחת התלמידים ולקידומם. בנוסף, לבחון את המורכבות והבעייתיות הכרוכות במעורבות ההורים בהיבטיה החינוכיים, הפוליטיים, המשפטיים, הסוציאקונומיים והתרבותיים.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 62016 דר' דורית אלט ד' 18:00-19:30

מנהיגות וקהילה בחינוך

הזיקה בין המושגים 'קהילה', 'מנהיגות' ו'חינוך' מזמנת נקודת מבט חשובה על סוגיות חינוכיות. מטרת קורס זה: ללמוד על הקשר בין קהילה, חינוך ומנהיגות בעלת חזון חינוכי; להכיר תיאוריות של למידה קהילתית, מנהיגות קהילתית והקשר בין בתי-ספר וקהילה; להכיר את המושג "קהילה לומדת" ולהבין את כוחה של קבוצה, "חברותא", בלמידה ובחינוך.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 62017 דר' מאיה מלצר- גבע ב' 00-13:30

היבטים כלכליים בחינוך

הבנת הסיבות להשקעה הציבורית הגדולה בחינוך, והבנת כשלי השוק והממשל בתחום. למידת הדילמות העומדות בפני הממשלה והשלטון המקומי בתחום ההשקעה בחינוך תוך השוואת ההשקעה הציבורית להשקעה הפרטית בחינוך. בחינת פונקציית היצור בחינוך ואפשרויות האופטימיזציה של ההשקעה בחינוך. למידת השפעת ההשקעה בחינוך על דילמות של צמיחה ושוויון במשק, ולמידת הקווים המנחים של המדיניות הציבורית בהשקעה בחינוך. לימוד מושגים כגון עלות תועלת, מוצרים ציבוריים, כלכלה פוליטית, השפעות חיצוניות, צדק חלוקתי, ושוק המורים, החינויים להבנת מערכת החינוך והחלטות השחקנים העיקריים בתחום.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 62018 דר' שמשון ביכלר ד' 14:00-15:30

חינוך וריבוד חברתי

מטרת הקורס להכיר גישות ולהקנות מושגי יסוד לבחינת משמעויות ריבודיות של החינוך בחברות עכשוויות. לבחון מדוע מתקשה החינוך הבית ספרי לצמצם פערים ותורם לשעתוק (שחזור) של הריבוד החברתי הקיים וכיצד ניתן למתן שעתוק זה. לבחון את הקשרים בין חינוך וריבוד חברתי במדינת ישראל במבט היסטורי ועכשווי.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 62020 דר' אורית פישר-שלם ב' 08:00-09:30

יסודות ההדרכה של ילדים ונוער

הדרכת ילדים ובני נוער שייכת לעולם המושגים, הפרקטיקות והדימויים של שדה החינוך הבלתי פורמאלי. לכאורה, לשדה זה מעמד שולי ביחס לחינוך הפורמאלי ולכן ההדרכה עלולה להיתפס כמעשה "לא רציני" שאינו דורש הכשרה וכלים. אולם כל זאת למראית עין בלבד; הדרכת ילדים ונוער הינה מעשה חינוכי הנשען על אסכולות חינוכיות מרובות ודורשת מיומנויות ייחודיות. כדי להתמודד עם עולמם של מתבגרים ומתבגרות במאה העשרים ואחת.

בקורס נברר מהי הדרכת בני נוער, מהם האתגרים עמם המדריך נדרש להתמודד ומהם היסודות התיאורטיים והפרקטיים למעשה ההדרכה.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 64001 דר' מירן בוניאל נסים ב' 08:00-09:30

פרו סמינר סוגיות של מדיניות חברתית בישראל

מטרת הקורס ללמד את הסטודנטים לנתח באופן ביקורתי את המציאות החברתית בישראל. לפתח את יכולתם לאסוף נתונים רלוונטיים, לקרוא דוחות של מוסדות ציבור, למפות את השדה החברתי. במבט ביקורתי, נבחן סוגיות חברתיות נבחרות במדיניות החברתית בישראל, הדיור הציבורי ועוד. ננתח את ההבדל בין הסוציאל דמוקרטי לבין התפיסה הקפיטליסטית. הנושאים השונים ידונו בפרספקטיבה של קבוצות שונות: דתיים, חילוניים, יהודים ומיעוטים, אזרחים ואחרים, ותיקים ועולים חדשים, עובדים קבועים, עובדי קבלן ומובטלים, תושבי מרכז ופריפריה, ומגדר.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 63002 דר' יריב איצקוביץ' ב' 30: 15-00: 14

פרו סמינר נשירה, שוליות, גורמי סיכון ועבריינות בקרב נוער

בקורס נעסוק בהיבטים תיאורטיים ומעשיים של נשירה, שוליות ועבריינות נוער. נעסוק בחקר גורמי החוסן וגורמי הסיכון בזירות החברתיות בהן ילדים ובני נוער גדלים וחיים. נלמד איך בונים הצעת מחקר ואיך כותבים עבודה סמינריונית.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 64005 דר' רבקה בר דוד ד' 30: 09-00: 08

קורסי חובה שנה ג'

סולידריות בקהילה הטרוגנית

הקורס עוסק באחד האתגרים המרכזיים של החברה המודרנית: השילוב בין לכידות חברתית לשונות חברתית. מחקרים מראים תוצאות סותרות לגבי הקשר בין שונות או הטרוגניות חברתית ולכידות חברתית. יש הטוענים כי הטרוגניות חברתית ותרבותית מורידה את רמת הלכידות החברתית ויש הטוענים שאין בהכרח קשר בין השניים.

הקורס יקנה ידע וכלים להבנת הקשרים בין הטרוגניות ולכידות חברתית, במימדים תיאורטיים ויישומיים. בתוך כך נכיר תיאוריות סוציולוגיות קלאסיות ומודרניות הדנות בתופעת הלכידות החברתית על כל היבטיה.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 63005 פרופ' סיביל היילברון ד' 30: 15-00: 14

תרבות, ריבוי תרבויות ורב תרבותיות

הקורס יעסוק במושגי תרבות ונגזרותיהם תוך בירור משמעויות תיאורטיות ומציאותיות; להכיר מחקרים העוסקים בחברות מרובות תרבויות; להבין את המשא ומתן המתקיים בחברות אלה על הגדרת החברה ומאפייניה; לבחון את השלכות המצב של ריבוי תרבויות על ריבוד כלכלי וחברתי ועל מתן שירות ציבורי (חינוך, רווחה, שיטור וכדומה).

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 63006 דר' מאיה מלצר גבע ב' 30: 17-00: 16

חינוך לאזרחות דמוקרטית

מטרת הקורס היא הכרת מאפיינים של השתתפות דמוקרטית בזיקה להיבטים אקטואליים חברתיים עכשוויים.

קבוצות חברתיות (קבוצות לאום, קבוצות גיל, קבוצות בעלות זהות מגדרית) וזיקתן לאזרחות דמוקרטית - הכרת מודלים שונים המתארים קשרים אלה.

הבנת תפקידו של בית-הספר ומוסדות להשכלה גבוהה כסוכני חיברות וכזירה להתנסות דמוקרטית קהילתית ועוד.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 63007 דר' דורית אלט א' 30: 13-00: 12

יחסי גומלין, קהילה, מסגרת חינוכית ומשפחה

יחסי הגומלין בין קהילה, מסגרת חינוכית ומשפחה זוכים להתייחסות רבה במחקר ובשדה החינוכי. קיימת הסכמה שהצלחתה של מסגרת חינוכית תלויה ביחסי גומלין משמעותיים עם הקהילה הסובבת ועם משפחות הילדים המתחנכים בה. בקורס נתוודע להיבטים שונים של יחסי גומלין אלה, תוך תהליך אישי של הבהרת ערכים ויצירת מודעות לחשיבות שיתוף הפעולה בין הגורמים השונים. הסטודנטים יחשפו להקשרים השונים ולמורכבותם של החינוך ויחסי הגומלין ביניהם בזיקה לקהילות שונות עכשוויות המרכיבות את פסיפס החברה הישראלית: נוער עולה, ילדים עם צרכים מיוחדים, הקהילה האתיופית, נוער בסיכון, קהילה חרדית, קהילות ערביות, פליטים ומהגרי עבודה

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 62021 דר' דורית אלט א' 14:00-15:30

קהילה וחינוך במגזר הערבי בישראל

הקורס יעסוק במעמדו ומשמעותו של החינוך בחברה הערבית; הזיקה בין קהילה וחינוך- החברה האזרחית הערבית והמעורבות בחינוך; זהות, חינוך, דת ואידיאולוגיה; חינוך ומגדר; החינוך המיוחד; ההיבט הארגוני- מנהלי; תהליך התפתחותה וצמיחתה של מערכת החינוך הערבית. דגש נוסף יהיה על הבנת מרכיביה השונים של מערכת החינוך הערבית בישראל ועל הדינאמיקה שלה בחברה משתנה. הסטודנט יכיר את מבנה מערכת החינוך הערבית כחלק ממערכת החינוך הממלכתית במדינה.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 62022 דר' מוחמד סואעד מתוקשב

אתיקה ואחריות חינוכית בחינוך

לאתיקה החינוכית ארבעה מרכיבים: א. התשתית הערכית של הפדגוגיה המבוססת על תפיסות פילוסופיות; ב. התבוננות, התכונות והתנהגויות שמערכת החינוך מטפחת בקרב התלמידים כדי לעצב את דמותם המוסרית והתפיסות החינוכיות להקנייתן; ג. הסטנדרטים המקצועיים אשר ראוי שיאפיינו את אנשי החינוך וההוראה כבעלי פרופסיה מוסמכים; ד. טיפוח מערכות היחסים בין אנשי החינוך לקהילה תוך דגש על תרומה לקהילה. השינויים המתמידים במערכת החינוך מעמידים את אנשי החינוך בפני דילמות באשר למעמדם האישי ותפיסתם המקצועית. בעידן בו יותר ויותר שירותים חברתיים מאוימים בהפרטה, קיימת סכנה של אובדן המצפן האתי של אנשי החינוך. מול מגמות אלה נדרשת הכשרה של סטודנטים לחינוך להתמודד עם סוגיות אתיות לקראת כניסתם לתפקידים שונים במערכת החינוך.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 63008 דר' יריב איצקוביץ' מתוקשב

היבטים משפטיים בחינוך

הקורס יקנה מושגים וכלים משפטיים בסיסיים הקשורים בהתמודדות עם סוגיות בעלות משמעות משפטית במערכת החינוך. יינתן דגש על בעיות שדורשות קבלת ייעוץ משפטי מקצועי.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 63009 דר' שרה פרזנטי מור ד' 14:00-15:30

פיתוח תכניות הדרכה

מטרת הקורס היא להקנות כלים לפיתוח תכניות הדרכה המבוססות על הדעת הבלתי-פורמאלית. הקורס יכיל מוטיבים מרכזיים של תכניות הדרכה כגון: משחק, דיון קבוצתי, קריאה פרשנית של טקסטים והדמיות.

2 ש"ס / 1 נ"ז / ס' / 60

ב' 64002 דר' ניבה דולב א' 10:00-11:30

צופיות, סיירות והגנת הסביבה

הקורס עוסק בחינוך הסביבתי כאתגר אסטרטגי ובטיפוח אוריינות סביבתית, בדגש על פעילות חוץ-כיתתית.. סביבות למידה בלתי פורמאליות, כמו חצר בית הספר, הגינה האורגנית והסביבה הטבעית, מהוות הזדמנות ללמוד, לחקור ולפתח אוריינות סביבתית. במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים מיומנויות בסיסיות בסיירות וצופיות, כולל התמצאות בשטח וקריאת מפה, קשרים וכפיתות, הבערת אש ובישולי שדה. חציו הראשון של הקורס יוקדש לרקע תיאורטי, וחציו השני לסיירות וצופיות מעשית.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 64003 דר' עודד כהן ב' 16:00-17:30

קהילה וחינוך במגזר החרדי

החינוך החרדי בימינו, המתקיים בתוככי חברה מערבית מתירנית, אימץ לעצמו אסטרטגיות חדשות שלא היו בעבר היהודי, ואף לא בחברה האורתודוקסית בתפוצות. עם השנים, הפכה החברה החרדית הישראלית לרב-דורית, וכל קהילה וחצר חסידית הקימה לעצמה מערכת מוסדות חינוך לבנים ולבנות, המתנהלים על פי מורשת ספציפית והקו הפרטיקולרי שלה. ההלימה בין מערכת החינוך לבין הנורמות הקהילתיות והמשפחתיות – הפכה ליעד מרכזי בחברה החרדית בת ימינו. בקורס נלמד על עקרונות היסוד המשותפים לכלל מערכות החינוך החרדיות, על הפרקטיקה החינוכית, ועל ההקשרים הקהילתיים והמשפחתיים, תוך סקירת עמדות-היסוד ביחס לציונות, לחילוניות, למתירנות המערבית, ול'אחר' בכלל.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 62013 דר' אורית פישר-שלם- מתוקשב

הלכה ומעשה בחינוך וקהילה-סמינריון

הסמינריון המחלקתי יתקיים אחת לשבועיים בהשתתפות כל תלמידי שנה ג' ומרצי התוכנית. הסמינריון יארח ממלאי תפקידים-מומחים הפועלים בנושאים ובתחומי עשייה בקווי התפר בין חינוך וקהילה. האורחים יציגו את תחומי עשייתם בדגש על בעיות מרכזיות בכל תחום ותחום. לאחר הרצאת האורח/ת יערך דיון בהשתתפות הסטודנטים והמרצים.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ש' 63003 דר' גבי אסם א' 16:00-17:30

התנסות בשדה החינוך הקהילתי

מטרת הסדנא היא לאפשר לתלמידים התנסות בשדה החינוכי עם מוסדות העוסקים בילדים ונוער ומוסדות העוסקים במערכות חברה ותרבות בקהילות. ההתנסות תחשוף אותם להיכרות עם המערכת חינוכית ותתן הזדמנות לפיתוח אישי ומקצועי ולמידה של ערכים, עמדות ותפיסות חינוכיות, וחשיפה למוקדי עניין חינוכיים אישיים הרלוונטיים להתפתחותם העתידית. הרפלקציה על ההתנסות תתמקד בשלושה ממדים עיקריים א. למידה בין אישית – אינטראקציות עם עמיתים וממונים ב. אבחון תהליכים ארגוניים. ג. הבנת תהליכים פוליטיים ביחסי קהילה – רשויות. כל סטודנט יבחר באחד משני כיווני התנסות: התנסות בארגון העוסק בילדים ונוער או התנסות בארגונים קהילתיים.

7 ש"ס / 3.5 נ"ז / ס' / 60

ש' 63004 דר' ורד האס ב' 12:00-13:30

תרבויות ותנועות נוער- סמינריון מחקרי

הסמינריון יתנהל בשני מסלולים: מסלול של למידת הנושא 'תרבויות ותנועות נוער' ומסלול של הכנת הצעת מחקר והדרכה בכתיבת עבודה סמינריונית (או רפרט מורחב, למי שיבחר בקורס כשיעור). בין מטרות הקורס: ללמוד מושגי יסוד בנושא תרבויות נוער; להכיר תהליכי התפתחות של תרבות הנוער; להכיר מאפיינים של גיל הנעורים; להכיר את התופעה של תנועות הנוער, התפתחותן, תפקידן וייחודן בעולם וב(ארץ)ישראל; לנתח סוגיות הקשורות לתרבויות נעורים ולדיאלוג בין בני-הנוער לקהילה. ללמוד וליישם גישות במחקר איכותני לחקירת נושאים הקשורים בתרבויות נוער ולהתנסות באיסוף, עיבוד, וניתוח נתונים במחקר איכותני ובדרכי הצגתם (בעיקר בסמסטר ב').

4 ש"ס / 6 נ"ז / ה' / 60

ש' 64004 פרופ' נירית רייכל ב' 08:00-09:30 או

שילוב ה"אחר" בחינוך וקהילה - סמינריון עיוני

הסמינריון יתנהל בשני מסלולים: מסלול של למידת הנושא של שילוב ה'אחר' במערכת החינוך ובקהילה ומסלול של הכנת הצעת מחקר והדרכה בכתובת עבודה סמינריונית (או רפרט מורחב, למי שיבחר את הקורס כשיעור).

4 ש"ס / 36 נ"ז / ה' / 60

ש' 63001 פרופ' סיביל היילברון ד' 30: 09-08:00 או

ש' 63001 פרופ' סיביל היילברון ד' 30: 11-10:00

קורסי בחירה שנה ג'

קהילה וחינוך בקיבוץ

מטרת הקורס היא לבחון דגם יחסי קהילה וחינוך בקיבוץ המסורתי, שמצטיין בהדדיות אינטנסיבית בין קהילה אידיאולוגית ורב דורית, לבין מערכת חינוך כוללת, המכוונת להגשים את המטרות הערכיות של הקהילה ועוד.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 65005 דר' גבי אסם א' 30: 19-18:00

יצירה ואמנות בחינוך

האמנות מהווה חלק מהותי בהתפתחות האנושות ממערות האדם הקדמון ועד היום. עם תמורות הזמן, המחשבה והטכנולוגיה השתנו חומרי היצירה, הגדרת האמנות ותכליתה עד שלעיתים נראה שהאמנות שייכת "למבינים" בלבד, והצופה התמים איבד את יכולתו הספונטאנית לפגוש בה.

מטרת הקורס לרכוש בסיס של ידע והבנה למפגש משמעותי עם האמנות.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 65005 דר' ניבה דולב א' 30: 11-10:00

טכנולוגיה במערכת החינוך

טכנולוגיות תקשורת הן מרכזיות בדור המידע. לטכנולוגיות אלה השלכות ערכיות, כלכליות, חברתיות ותרבותיות מעבר להיותן פורצות דרך בחומרה, בתוכנה ובמשקים. מטרת הקורס היא להכיר מושגים ומאפיינים טכנולוגיים של מערכות תקשורת חדשניות. לסקור סוגי טכנולוגיות שונות, להבין את השפעתן על התקשורת האנושית ועל צורות השיח, ולהכיר כלים לשימוש בטכנולוגיות אלה בעבודה החינוכית.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

ב' 65002 דר' דורית אלט מתוקשב (עודכן בתאריך 31/07/16)

הערכה חלופית של השגים בחינוך

הכרת מושגי יסוד בהערכה חלופית בחינוך והכרת כלי מדידה והערכה חלופיים. פיתוח גישה ביקורתית ורפלקטיבית כלפי תרבות הערכה לעומת תרבות בחינה והשלכותיהן על מערכת החינוך בעידן המודרני, בחברה מרובת תרבויות. הכרת מושגי איכות והוגנות בהערכה: שיקולי אחריותיות (accountability) ושקיפות, ועקרונות להוגנות בהערכה.

2 ש"ס / 2 נ"ז / ה' / 60

א' 65009 דר' דורית אלט מתוקשב (עודכן בתאריך 29/09/16)